

3. STUDIJA

NUŽNOST I PRAVDA DANA OSVETE

Na ovaj Naraštaj, Predslika i Protuslika—Velika Nevolja Zakonita Posljedica od Prethodnih Uzroka—Odgovornosti “Kršćanstva,” i Njegov Stav prema Njima—Civilnih Autoriteta, Vjerskih Vođa, Različitih Staleža Masa Ljudi u Civiliziranim Zemljama—Odnos Poganskih Nacija prema Kršćanstvu i Nevolji—Božji Sud—“Moja je osveta, ja ću vratiti, govori Gospodin.”

“Zaista kažem vam: Tražit će se to od ovoga naraštaja.” (Mat. 24:34-36; Luka 11:50,51)

ONIMA koji nisu upoznati sa načelima pravde sa stanovišta točne moralne filozofije može se činiti neobičnim da naknadni naraštaj čovječanstva treba trpjeti kaznu nakupljenog zla od nekoliko prethodnih naraštaja; ipak, budući da je takav izražen sud od Boga, koji ne može griješiti, mi bi smo trebali očekivati da zrelo razmatranje očituje pravdu njegove odluke. U gornjim riječima, naš je Gospodin objavio da je tako trebalo biti sa naraštajem tjelesnog Izraela kome se je on obratio na kraju predodžbenog Židovskog Doba. Na njih je trebala doći sva pravedna krv prolivena na zemlji, od krvi pravednog Abela pa do krvi Zaharije, kojega su ubili između hrama i žrtvenika. (Mat. 23:35)

To je bilo zastrašujuće proročanstvo, međutim palo je na nesmotrene i nevjerujuće uši; i, ispunilo se, sve do jednog slova,

oko trideset i sedam godina kasnije, kada su građanski rat i neprijateljski osvajači ostvarili zastrašujuću odmazdu. O tome vremenu čitamo da su stanovnici Judeje bili podjeljeni iz zavisti na mnoge zaraćene strane, i da je međusobno nepovjerenje doseglo svoj najviši razvoj. Prijatelji su bili otuđeni, obitelji su bile razbijene, i svaki je čovjek sumnjičio svog brata. Harale su krađe, prijevare i atentati, i život nijednog čovjeka nije bio siguran. Čak niti hram nije bio mjesto sigurnosti. Vrhovni svećenik bio je zaklan dok je izvršavao javno obožavanje. Tada se, odvučena u očaj sa masakrom njihove braće u Cezareji, cijela nacija ujedinila u pobuni. Judeja je tako bila dovedena u otvorenu pobunu protiv Rima, i u prkos protiv cijelog civiliziranog svijeta.

Vespazijan i Tit bili su poslani da ih kazne, i njihov pad je bio zastrašujuć. Jedan za drugim padali su njihovi gradovi, sve dok na koncu Tit nije opsjeo Jeruzalem. U proljeće 70 A.D., kada je grad bio pun mnoštva koje je došlo na praznik Pashe, on je postavio svoje legije pred njegove zidine, i zatočeni stanovnici ubrzo su postali plijenom gladi i mača osvajača i građanskog rata. Kada bi se netko uspio izvući iz grada Rimljani bi ga razapeli; i glad je bila toliko strašna da su roditelji ubijali i jeli vlastitu djecu. Josip je naveo da je broj poginulih bio više od jednog milijuna, i grad i hram bili su pretvoreni u pepeo.

Takve su bile činjenice u ispunjenju gornjeg proročanstva na buntovnom tjelesnom Izraelu na kraju njihovog doba posebne naklonosti kao Božjeg izabranog naroda. I sada, na kraju ovog Evanđeoskog doba, u skladu sa širim značenjem proročanstva, dolazi paralela te nevolje na nominalni duhovni

Izrael, koji je, u svom najširem smislu, Kršćanski svijet—“doba tjeskobe, kakva ne bijaše otkada je naroda,” i prema tome u nekom smislu čak užasnija od one na Judeji i Jeruzalemu. Mi jedva možemo i zamisliti nevolju mnogo goru od one gore opisane, izuzev što treba biti mnogo općenitija i raširenija, i više destruktivnija, na što znakovito upućuje mehanizacija suvremenog naoružanja. Umjesto da će biti ograničena na jedan narod ili oblast, ona će zahvatiti cijeli svijet, posebno civilizirani svijet, Kršćanstvo, Babilon.

Mi prema tome možemo smatrati to pohođenje gnjeva na tjelesnom Izraelu kao nagovještaj veće srdžbe i gnjeva koji će biti izliveni na Kršćanstvo na kraju ovog doba. Oni koji su u svojoj prenatrženosti skloni gledati na taj pravac postupanja Svemogućega prema ovom naraštaju kao nepravedan nisu uspjeli shvatiti taj savršeni zakon odmazde, koji, zasigurno, premda često sporo, izvodi neizbježne rezultate. Misaonom i pobožnom pojedincu, koji umjesto da je sklon optužiti Boga za nepravdu, priklanjaju svoja srca uputama njegove riječi, i pravda, da, potreba za njom i njena filozofija, veoma su mu očigledne.

Velika Nevolja Opravdana Posljedica Prethodnih Uzroka

Mi smo danas u razdoblju koje je vrhunac vjekova iskustva koje bi trebalo biti, i jeste, u nekim pogledima, uvelike na dobrobit svijeta; posebno onog dijela svijeta koji je bio favoriziran, izravno i neizravno, sa svjetlom božanske istine—Kršćanstvo, Babilon—čija je odgovornost za upraviteljstvo s tom prednosti utoliko veća. Bog drži ljude odgovornima, ne samo za ono što znaju, nego i za ono što bi mogli znati ako bi usmjerili svoja srca pouci—za pouke koje je iskustvo (njihovo

vlastito ili drugih) bilo osmišljeno da ih pouči; i ako su ljudi propustili primjeniti pouke iskustva, ili namjerno zanemarili ili prezreli njene propise, oni moraju trpjeti posljedice.

Pred tzv. Kršćanstvom leži otvorena povijest sveg prošlog vremena, isto tako kao i božanski nadahnuto otkrivenje. I koje pouke oni sadrže!—pouke iskustva, mudrosti, spoznaje, milosti, i upozorenja. Poklanjajući pažnju iskustvima prethodnih naraštaja duž različitih linija ljudske industrije, političke ekonomije itd., svijet je napravio vrlo pohvalan napredak u materijalnim stvarima. Mnogo toga od udobnosti i pogodnosti naše sadašnje civilizacije došlo je do nas uglavnom primjenjivanjem pouka zapaženih u iskustvima prošlih naraštaja. Umjetnost tiska donijela je te pouke unutar raspona svakog čovjeka. Sadašnji naraštaj samo u toj jednoj stvari ima puno prednosti na svaki način: sva nakupljena mudrost i iskustvo prošlosti dodani su vlastitoj. Međutim velike moralne pouke koje su ljudi također trebali proučavati i učiti bile su uvelike općenito zanemarene, čak i kada je javna pažnja bila snažno skrenuta na njih. Povijest je puna takvih pouka za misaone umove sklone pravednosti; i ljudi sadašnjeg vremena imaju mnogo više takvih pouka od onih bilo kojeg prethodnog naraštaja. Misaoni su umovi, sa vremena na vrijeme, zapazili i skrenuli pažnju na tu činjenicu. Tako, Profesor Fišer, u predgovoru svog izvješaja o usponu, napretku, i padu carstava, uistinu kaže: “Da postoji vladavina zakona u slijedu ljudskih događaja, uvjerenje je koje je opravdano sa promatranim činjenicama. Događaji ne proistječu tako da budu razdvojeni od prethodnih koji su vodili do njih. Shvatilo se da su oni prirodni izdanci vremena koja su prošla. Prethodni su ih događaji nagovjestili.”

To je zaista istina: zakon uzroka i posljedice nigdje nije toliko više istaknut koliko na stranicama povijesti. U skladu sa tim zakonom, koji je Božji zakon, sjeme posijano u prošlosti mora nužno klijeti, razviti se i donijeti plod; i stoga je žetva u nekom trenutku neizbježna. U Drugom smo Svesku pokazali da je vrijeme žetve Evandeoskog doba već došlo; da je počelo 1874, kada je bilo vrijeme da otpočne prisutnost Gospodara žetve; i da dok je veliko djelo žetve od tada u tijeku, mi se sada brzo približavamo završetku razdoblja žetve, kada je vrijeme za spaljivanje kukolja i sakupljanje i gaženje potpuno zrelih grozdova “*grozdova zemljinih*” (sazrelih plodova lažne loze—“Babilona). (Otkr. 14:18-20)

Odgovornosti Kršćanstva i Njen Stav Prema Njima

Babilon, Kršćanstvo, imalo je dugo iskustvo moći, i imalo je mnoge prilike i da uči i da prakticira pravednost, isto tako kao i mnoga upozorenja o dolazećem sudu. Tokom cijelog ovog Evandeoskog doba ono je imalo u svojoj sredini svece Božje—predane, samopožrtvovne, Kristolike muškarce i žene—“sol zemlji.” Ono je čulo poruku spasenja s njihovih usana, vidjelo je načela istine i pravednosti prikazano u primjeru njihovih života, i čulo ih kako raspravljaju o pravednosti i o sudu koji dolazi. Ali ono je zanemarilo te žive poslanice Božje; i ne samo to, nego su tzv. Kršćanske nacije, u svojoj pohlepi za dobitkom, nanijeli sramotu na Kristovo ime među poganima, kada je za Kršćanskim misionarima slijedio prokleti promet ruma i druga “civilizirana” zla; i usred nje i njenim autoritetom pravo embrio kraljevstvo nebesko (sastavljeno jedino od svetih, čija su imena zapisana na

nebesima) pretrpjelo je nasilje. Ono ih je mrzilo i progonilo ih sve do smrti, tako da je tisuće njih duž svih stoljeća, po njenim odlukama, zapečatilo svoje svjedočanstvo sa svojom krvlju. Poput svog Gospodara, i njih se mrzilo bez razloga; oni su bili odbačeni kao smeće zemlje zbog pravednosti; i njihovo je svjetlo uvijek iznova bilo gašeno kako bi poželjnija tama mogla vladati sa svojim prilikama da radi bezakonje. O kako je mračan taj izvještaj Kršćanstva! Majčinski sistem je “pijan od krvi svetih i od krvi Isusovih mučenika”; i ona i njene kćeri, i dalje slijepe, su spremne i dalje progoniti i sjeći glave (Otkr. 20:4), premda na mnogo profinjeniji način, svima koji su lojalni Bogu i njegovoj istini, i koji riskiraju, međutim ljubazno, ukazati im jasno na Riječ Gospodnju koja ih prekora.

Civilne su sile Kršćanstva često bile uvijek iznova upozorene da su carstva i kraljevstva pala zbog težine svoje vlastite iskvarivosti. Čak i danas, ako bi sile bile upozorene, one bi mogle čuti posljednje upozorenje Božjeg nadahnutog proroka, kako govori, “Opametite se sada, vi kraljevi, Urazumite se, suci zemaljski. Služite Jahvi sa strahom, s trepetom se pokorite njemu. Poljubite Sina da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu, kad uskoro plane srdžba njegova. Blago svima koji se njemu utječu!... Zašto se bune narodi, zašto puci ludosti snuju? Ustaju kraljevi [u protivljenju] zemaljski, knezovi se rote protiv Jahve i Pomazanika njegova: "Skršimo okove njihove i jaram njihov zbacimo!" Ali njihov otpor će biti uzaludan; jer, “Smije se onaj što na nebu stoluje, Gospod im se podruguje. Tad [budući da uporno zanemaruju primjeniti njegova upozorenja] im veli u svom gnjevu, žestinom ih on zbunjuje.” (Ps. 2:10-12,1-5)

Ponovno, kako je prikazano jednostavnim i sada naširoko raširenim načelima njegovog svetog zakona, "Bog ustaje u skupštini "bogova [onih na vlasti]", usred "bogova [vladara]" sud održava. "Dokle ćete suditi krivo, ić' na ruku bezbožnima? Štitite slaba i sirotu, vratite pravicu jadniku i siromahu! Izbavite potlačenog i ubogog: istrgnite ga iz ruku bezbožnih!" (Ps. 82:1-4) Da je onima na položajima vlasti snažno bila skrenuta pažnja na važnost i svrsishodnost ovog savjeta, prema potrebama sadašnjih vremena, stalni je svjedok dnevni tisak; i brojni su upozoravajući glasovi misaonih ljudi koji vide opasnost općenitog zanemarivanja tog savjeta. Čak svjetski ljudi, koji analiziraju budućnost sa stanovišta svrsishodnosti, vide potrebu za slijeđenjem savjeta kojeg su dali proroci.

Pokojni Njemački car William vidio je to, kako je navedeno u sljedećem navodu Berlinskog dopisnika lista *Observatore Romano* (1880):

“Kad je Car William primio vijesti o posljednjem užasnom pokušaju da mu se oduzme život Car je postao vrlo ozbiljan, i nakon što je šutio nekoliko minuta on je rekao, sa sjetnim akcentom, ali sa izvjesnom snagom, “Ako ne promjenimo smjer naše politike, ako ne razmislimo ozbiljno o davanju zdravog savjeta mladima, ako ne stavimo religiju na prvo mjesto, ako se budemo samo pretvarali da vladamo svrsishodno, naša će prijestolja biti svrgnuta i društvo će postati plijenom najstrašnijih događanja, mi više nemamo vremena za gubiti, i biti će velika nesreća ako se sve vladavine ne slože oko ovog spasonosnog djela represije.”

U knjizi naširoko raširenoj u Njemačkoj, naslovljenoj *Reforma ili Revolucija*, njen autor, Herr von Massow, koji niti je Socijalist niti Radikal, nego Konzervativac, i Predsjednik Centralnog Odbora za Radničke kolonije, optužuje svoje sunarodnjake za

“nojevsku politiku,” oponašanja navike te ptice iz koje je nastala ta izreka, sakrivanja glave u pijesak u vjerovanju da postaju nevidljivi kada ne mogu vidjeti. Von Massow piše:

“Mi možemo ignorirati činjenice, ali ih ne možemo promjeniti. Nema sumnje da smo na pragu revolucije. Svi koji imaju oči da vide i uši da čuju moraju to priznati. Samo društvo uronjeno u egoizam, samozadovoljstvo i lov za užitkom to može poreći; jedino takvo društvo može nastaviti plesati na vulkanu, i ne vidjeti *Mene-Tekel*, i nastaviti vjerovati u moć bajoneta.

“Velika većina obrazovanih nemaju pojma o jačini mržnje koja se kuha među nižim staležima. Socijal Demokratsku Partiju se smatra kao i bilo koju drugu partiju; ipak tu partiju nije briga za politička prava, niti mari za administrativne reforme ili nove zakone. Ta je partija utemeljena na želji nižih klasa da uživaju život, i koji žele okusiti užitke koje su oni koji nikada nisu imali račun od sto maraka iskrivili koncept...Redosljed će, naravno, uskoro biti obrnut [nakon Socijalističkog režima]; ali u kakvom će stanju tada zemlja biti! Tu će biti bezbroj invalida, udovica i siročadi; javne i privatne banke biti će opljačkane; željeznice, telegrafi, ceste, mostovi, stanovi, tvornice, spomenici—sve će biti porušeno, i niti Unija, niti Države, niti gradovi i župe neće biti u stanju naći milijune za platiti popravak čak i djelića onoga što je bilo uništeno. Gotovo je nevjerovatno da ništa nije učinjeno za obranu od opasnosti. Milostinja nije ono što je bilo potrebno nego da grije srca, spremna da pokaže neki obzir za niže klase. Ljubav, sveobuhvatna ljubav, pobjedit će mnogo od mržnje koja se kuha. Mnogi bi mogli biti izgubljeni do te mjere da ih ništa ne bi moglo povratiti; međutim postoje također milijuni koje bi se još moglo dobiti za zakon i red, ako bi bio dan dokaz da je moguće za njih da steknu sredstva za život dostojna ljudskog bića; da oni ne trebaju biti, kao što je to sada slučaj, gori od životinja koje su u najmanju ruku, u štalama i hranjene.”

Pisac nastavlja u najmanju ruku da otvori oči ljudima u Berlinu s obzirom na opasnost u kojoj žive. “Građani Berlina,” on kaže,

“zamislite se osiguranima sa zaštitom od Čuvara, nekih 60 000 jakih. Uzaludna nada! Tijekom Jeseni, kada isluženi ljudi napuste svoje pukovnije, i prije nego dođu novaci, garnizon jedva da ima 7000 jakih. Ustanak vođen od nekog nezadovoljnog bivšeg časnika mogao bi uskoro pronaći 100 000 i čak 160 000 radnika da učestvuju u tome. Svi su ti ljudi služili u vojsci, i jednako su tako obučeni kao i njihovi protivnici, i razumiju potrebu za disciplinom. Telegrafske i telefonske žice bit će presiječene; željeznice oštećene da se spriječi dolazak svježih snaga; časnici žureći prema svojim položajima biti će presretnuti. Revolucionari mogu raznijeti vojarne i upucati Cara, Ministre, generale, dužnosnike—svakoga tko nosi uniformu—prije nego i jedna četa konjice ili atiljerijska baterija mogu doći da im pomognu.”

Međutim da li oni na vlasti slušaju upozorenja i jasne pouke ovog časa? Ne: kao što je Prorok prorekao o njima—“Ne shvaćaju nit' razumiju, po mraku hodaju [sve dok ne budu]: poljuljani su—užasno uzdrmani—uzdrmani kako bi mogli biti maknuti—svi temelji zemlje [temelji duštva—dotad utvrđena načela zakona i reda].” (Hebr. 12:27; Ps. 82:5; Iza. 2:19)

Pokojni car Njemačke bio je prilično nesmotren što se tiče izraženih strahova svog djeda, koje smo upravo citirali. Prije dosta godina, predstavljajući Princu Bismarku predivni mač u zlatnim koricama, Car je rekao:

“Pred očima ovih vojnika Ja dolazim da predstavim vašoj Bezbriznoj Visosti moj dar. Nisam mogao naći bolji dar od mača, najplemenitijeg oružja Nijemaca, simbol kojeg je instrumenta vaša Visost, u službi mog djeda, pomogao iskovati, izoštriti, i također njime rukovati—simbol tog velikog vremena građenja—tijekom kojeg vremena su mort bili krv i željezo—lijek koji nikada neće iznevjeriti, i koji će u rukama Kraljeva i Prinčeva, u slučaju potrebe, također sačuvati jedinstvo u unutrašnjosti Domovine, baš kao i kada je bio primjenjen izvan zemlje, što je dovelo do unutarnjeg jedinstva.”

Londonski *Spectator* komentirajući tu izjavu kaže:

“To je zasigurno vrlo uzbunjujuća, isto tako kao i zapanjujuća, izjava. Trenutno postoje dva objašnjenja o njoj u Njemačkoj—jedno da je usmjerena protiv zahtijeva bilo koje Njemačke Države da se odcjepi od Carstva, i drugo, da objavljuje odluku Cara i njegovih saveznika da će se ako to bude bilo potrebno baviti sa Socijalistima i Anarhistima, sa vojnom silom. U svakom slučaju najava je bila bespotrebna i nepromišljena. Nitko ne sumnja da bi Njemačko Carstvo, koje je bilo u stvari, izgrađeno sa mačem kod Langensalza, isto tako kao i u ratu s Francuskom, odlučilo vojnu okupaciju bilo koje izdvajajuće Države; ali zaprijetiti bilo kojoj partiji, čak i Socijalistima, sa izvanrednim stanjem, dok pokušava pobjediti kroz glasovanje, je u stvari, obustavljanje Ustava u korist stanja opsade. Mi ne pretpostavljamo da je Car namjeravao bilo što takve vrste, ali izgleda jasnim da je on bio razmišljao o situaciji; da on osjeća otpor Socijalista, i da je njegov zaključak—“Dobro, dobro, ja još uvijek imam mač, i to je rješenje koje nikad neće iznevjeriti.” Mnogi su Kraljevi došli do tog zaključka prije njega, ali nekolicina ih je do sada bila prepuštena samima sebi pa da smatraju mudrim razmišljati naglas o takvoj temi. To je prijetnja, objasnimo to kako hoćemo; i mudri monarsi ne prijete sve dok ne dođe trenutak da udare, još manje prijete vojnim nasiljem kao riješenjem čak i za unutarnjim nedaćama. “Mač kao lijek” za unutarnje bolesti “koji nikada neće iznevjeriti!” To je isto kao i reći da je kirurški nož lijek za groznicu koji nikada neće iznevjeriti. Knez Schwartzenburg, Torijevac od Torijevaca, sa neodoljivom vojskom kao pozadinom, pokušao je taj lijek pod mnogo povoljnijim uvjetima, i njegov je zaključak nakon dugog iskustva bio utjelovljen u najmudrijoj od svih dobrih političkih izreka, koje bi bilo dobro da Njemački Car uzme u obzir—“Vi možete činiti svašta sa bajonetama—osim sjediti na njima.”

“Što je Rimski Car mogao reći a da je bilo jače od “mač je lijek koji uvijek uspijeva? Postoji suština tiranije u rečenici takve vrste; i ako ju je Car zaista izgovorio nakon razmišljanja, on nije vođa

kakvog Njemačka treba, nego apsolutni vladar tipa za kojeg nam suvremena povijest pokazuje da je bio istrošen. Može ispasti, naravno, da je Car govorio žurno, pod utjecajem te emocije, polu poetski, pola proizlazeći iz preuveličanog smisla svoje vlastite osobnosti, koju je često prethodno izdao; ali ako se njegov govor ima prihvatiti u svjetlu manifesta njegovom narodu, sve što može biti rečeno je, “Kakva šteta; kakav izvor polaganja nade je preminuo!”

Izjava sadašnjeg Ruskog Cara, da on bude podržavao autokraciju jednako žarko kao i njegov otac, bio je još jedan pokazatelj propusta da se poslušaju jasna upozorenja o njegovom povoljnom času i Riječi Božje. I zapazite kako je to bilo primljeno od naroda nad kojim je vladao, unatoč svoj službenoj snazi izvršenoj da se uguši sloboda govora. Ruska Partija Narodnih Prava izdala je manifest, i proširila ga po svom carstvu.

Manifest je bio u obliku pisma Caru, i bio je izvanredan zbog jasnog i snažnog jezika. Nakon kritiziranja njegove izjave o njegovom apsolutizmu objavio je:

“Najnapredniji zemstvo je zatražio samo sklad Cara i naroda, slobodu govora, i nadmoć zakona nad samovoljom izvršne vlasti. Vi ste bili zavedeni i zastrašeni prikazivanjima vaših dvorana i birokrata. Društvo će savršeno razumjeti da je birokracija bila ta, koja ljubomorno čuva svoju vlastitu svemoć, koja je govorila kroz vas. Birokracija, počev od Vijeća Ministara i završavajući sa običnim pozornikom, mrzi svaki razvoj, društveni ili individualni, i aktivno sprečava monarhovo slobodno saobraćanje sa predstavnicima svog naroda, osim ako ne dođu u svečanoj odjeći, predstavljajući čestitke, ikone, i prinose.

“Tvoj je govor dokazao da bilo koje nastojanje da se govori pred prijestoljem, čak i u navjernijem obliku, o vapećim potrebama zemlje, nailazi samo na grubo i naglo odbacivanje. Društvo je od tebe očekivalo ohrabrenje i pomoć, ali čulo je jedino podsjetnike na tvoju svemoć, odajući dojam totalne otuđenosti Cara od naroda. Ti si

sam ubio svoju vlastitu popularnost, i otuđio sve za čime se taj dio društva mirno bori. Neki su pojedinci ushićeni sa vašim govorom, ali vi ćete uskoro otkriti njihovu nemoć.

“U drugom dijelu društva vaš je govor izazvao osjećaj povrijeđenosti i tjeskobe, koji će, međutim, najbolje društvene snage uskoro prevladati, prije nego nastave sa miroljubivom ali tvrdoglavom i namjernom borbom neophodnom za slobodu. U drugom dijelu vaše će riječi potaknuti spremnost da se bori protiv sadašnjeg omraženog stanja stvari sa bilo kojim sredstvima. Ti si bio prvi koji je započeo sukob. Uskoro će se nastaviti.”

Tako se sve nacije “Kršćanstva” bezglavo spotiču u dugo ljubljenoj tami. Čak ni ova poštena zemlja toliko hvaljene slobode, koja u mnogim pogledima uživa tolike bogate prednosti iznad svih drugih naroda, nije iznimka; i ona, također je imala mnoga upozorenja. Zapazite gotovo proročanske riječi njenog Predsjednika mučenika, Abrahama Lincolna, zapisane netom prije njegovog ubojstva, prijatelju u Illinoisu. Napisao je:

“Da, mi svi možemo čestitati sami sebi da je ovaj okrutni rat blizu svog kraja. Koštao je ogromne količine blaga i krvi. Najbolja krv cvijeta Američke mladosti bila je slobodna prinášena na žrtvenik naše zemlje da bi nacija mogla živjeti. Bilo je to zaista iskušavajuće vrijeme za Republiku. Međutim ja vidim da se u bliskoj budućnosti približava kriza koja me obeshrabruje i prouzročuje da se tresem za sigurnost svoje zemlje. Kao rezultat rata, bile su ustoličene korporacije, i uslijedit će era korupcije na uzvišenim položajima, i gramzljivost zemlje će nastojati produžiti svoju vladavinu radeći na predrasudama ljudi sve dok se sve bogatstvo ne skupi u nekoliko ruku, i Republika bude uništena. U ovom trenutku osjećam daleko više tjeskobne zabrinutosti za moju zemlju kao nikada prije, čak i usred rata.”

I opet godine 1896, Predstavnik Brane u Missouriu, u govoru pred Kongresom o financijskim i društvenim stvarima, je prema jednim javnim novinama rekao:

“Zapazite što ću reći! Ako neumoljivi zakon uzroka i posljedice ne bude bio izbrisan iz knjige Statuta Svemogućega, ako se vrlo brzo ne opozove, vi možete očekivati vidjeti užase Francuske Revolucije na Američkoj sceni sa svim suvremenim poboljšanjima, i to unutar sljedećeg desetljeća. Niti sam ja sam. Taj gospodin, Astor, koji je prije nekog vremena otišao u Englesku, kupio si je mjesto na otoku i postao Britanskim podanikom, vidio je što dolazi jednako jasno kao i ja, pa si je uzeo vremena iskoristiti zgodnu priliku i pobjegao kada nije bilo takve navale na luksuzne brodske kabine a što će biti vrlo brzo. On je jako dobro znao da ako se stvari nastave kako i vi ja već neko vrijeme vidimo da idu da nije daleko vrijeme kada će takvo mnoštvo te klase ljudi požuriti na palubu svakog odlazećeg parobroda i mogli biti odgurnuti s rampe.”

Hon. H. R. Herbert, Tajnik Američke Mornarice, u govoru u Clevelandu, O., 30 Travnja, 1896, koristio je sljedeći jezik u vrlo umjerenom govoru poslovnim ljudima:

“Mi ulazimo u eru golemih poduzeća koja prijete da okupiraju do isključenja svih drugih prosječna područja ljudskog napretka. Optimist vam može reći da to ima biti za boljitak uvjeta ljudskog života, da će velika poduzeća pojeftiniti proizvode, pojeftiniti prijevoz. Ogromni dućani u kojima možete dobiti sve što želite, i dobiti to jeftino, pojavljuju se posvuda. Industrijska postrojenja sa milijunima kapitala iza njih brzo uzimaju u posjed polje koje su jednom zauzimala manja poduzeća istog karaktera.

“Ljudska je pamet čini se u stanju smisliti, bez opasnog ograničenja prirodne slobode građanina, bilo koji plan za zaštitu tih monopola, i učinak je sakupljanje golemog bogatstva od strane nekolicine, sužavanjem prilika drugima, uzrokujući nezadovoljstvo. Stoga će sukobi između radnika i kapitala biti od većeg značaja u budućnosti nego u prošlosti.

“Postoje misaoni ljudi koji predskazuju da će iz antagonizama između kapitala i rada proizići sukob koji će biti koban za republikansku vladu među nama, sukob koji će najprije rezultirati sa

anarhijom i krvoprolićem i zatim Monarhijom pod nekim odvažnim vođom koji će biti u stanju sa vojnom moći uvesti red iz kaosa.

“Mi smo ponekada ukazivali na Socijalizam kao na logičan ishod sadašnjeg stanja. Prvi eksperimenti u tom pravcu, rečeno je, imaju biti napravljeni u gradovima, poslodavci, sa neograničenim sredstvima u svojim rukama, i zaposlenici, sa malo prilike za napredovanje, izuzev glasovanja, bore se jedni s drugima, klasa protiv klase, za upravljanje gradskim vlastima. To je jedna od opasnosti budućnosti...Jednom se pretpostavljalo da bi Američki farmer trebao zauvijek stajati kao nepokretan bedem, međutim promjenio se duh kod mnogih od naših farmera.”

Crkvene sile Kršćanstva također imaju pravilo na pravilo i propis na propis. Oni su bili upozoreni sa providonosnim Božjim ophođenjem sa njegovim narodom u prošlosti, i povremeno preko reformatora. Ipak samo nekolicina, veoma mali broj, može čitati rukopis na zidu, i oni su bespomoćni da prevladaju, ili da čak zaustave, popularnu struju. Svećenik T. De Witt Talmage činilo se da vidi i razumije do jedne određene mjere; jer, on je u jednom pravovremenom govoru, rekao:

“Ako Crkva Isusa Krista ne ustane i ne dokaže se prijateljem naroda kao Božjeg prijatelja, i u suosjećanju sa velikim masama, koji se sa svojim obiteljima na svojim leđima bore u ovoj bitki za kruh, crkva, kakva je sada organizirana, postat će mrtva institucija, i Krist će ponovno sići dolje na obalu i pozvati jednostavne, poštene ribare da dođu u apostolstvo pravednosti—prema čovjeku i prema Bogu. Došlo je vrijeme kada će sve klase ljudi imati jednaka prava u velikoj borbi za život.”

Pa ipak taj čovjek, sa upraviteljstvom talenata i utjecaja koje samo nekolicina posjeduju, čini se da se ne žuri slijediti svoja izrečena uvjerenja što se tiče dužnosti utjecajnih Kršćana u času opasnosti.

Upozorenja izlaze, i uvjerenja dužnosti i prednosti drže se umova mnogih, ali ajme! Sve je bez koristi; ništa se to ne

sluša. Velika je moć bila, i do jedne mjere još je uvijek, u rukama klera; ali, u ime Krista i njegovog evanđelja, bila, i još je uvijek, sebično upotrebljena i zloupotrebljena. “Traže slavu od ljudi,” “prva sjedala u sinagogama,” i “da ih ljudi nazivaju: Rabi,” Crkveni Otac, Velečasni itd., i tražeći dobitak, svaki “iz svoga kraja [ili denominacije]” (Ivan 5:44; Mat. 23:6-12; Iza. 56.11), i “strah od čovjeka zamku postavlja”—to odvraća neke čak i od Božjih pravih slugu od vjernosti, dok očigledno mnogi od podpastira nikada nisu imali nikakvo zanimanje za Gospodinovo stado osim da si osiguraju zlatno runo.

Iako mi rado priznajemo da su mnogi obrazovno kultivirana, profinjena i pobožna gospoda, jesu, i bili su, uključeni među svećenstvo u svim različitim denominacijama nominalne Crkve, koja je kroz doba uključivala i pšenicu i kukolj (Mat. 13:30), mi smo prisiljeni priznati da su mnogi koji pripadaju klasi “kukolja” našli svoj put do propovjedaonica i klupa. Zaista iskušenja na ponos i ispraznu slavu, i u mnogim slučajevima na udobnost i bogatstvo, predstavljena talentiranim mladićima koji teže za propovjedaonicom, bila su takva da su garantirala da to mora biti tako, i to u velikoj mjeri. Od svih zanimanja, Kršćanska je služba omogućila najbrži i najlakši put do slave, udobnosti i općenitog materijalnog napretka, i često do bogatstva. Profesija prava zahtijeva cijeli život ulaganja intelektualne snage i poslovni napor, i donosi svoju težinu pritiskajuće brige. Isto se može reći i za profesiju medicine. I ako ljudi dođu do bogatstva i različitosti u tim zanimanjima, to nije samo zbog toga što imaju brzu pamet i spremne jezike, nego zbog toga što su pošteno osvojili tu razliku sa tijesnom i stalnom mentalnom primjenom i napornim trudom. S druge strane, u svećeničkom zanimanju, profinjeno, ugodno ponašanje, umjerena sposobnost da se

obrati javnom skupu dvaput tjedno na neku temu uzetu iz Biblije, zajedno sa umjerenim obrazovanjem i dobrim moralnim karakterom, osigurava bilo kojem mladom čovjeku ulazak u to zanimanje, poštovanje i ugled u zajednici, udobnu plaću i miran, neometan i lagan život.

Ako imamo vrhunski talent, ljudi, koji su obožavatelji govorništva, uskoro to otkriju, i ubrzo je pojedinac pozvan za mnogo unosniju plaću; i gotovo prije nego on to zna, on je postao slavan među ljudima, koji se rijetko kada propitkuju da li je njegova pobožnost—njegova vjera, poniznost i pobožnost—držala korak u razvoju sa njegovim intelektualnim i govorničkim napretkom. U stvari ako je potonje slučaj, on je manje prihvatljiv, posebno bogatim skupštinama, koje su vrlo vjerovatno češće nego siromašne, sastavljene uglavnom od “kukolja.” Ako njegova pobožnost uistinu preživi pritisak tih okolnosti, on će, previše često za dobro svog ugleda, biti obavezan ići suprotno stavovima i predrasudama svojih slušatelja, i ubrzo će se naći kao nepopularan i nepoželjan. Stoga su te okolnosti dovele na propovjedaonice vrlo veliki dio onih koje Sveto Pismo opisuje kao “unajmljene pastire.” (Iza. 56:11; Ezek. 34:2-16; Ivan 10:11-14)

Odgovornost onih koji se bave sa službom evanđelja u ime Krista je veoma velika. Oni stoje vrlo istaknuto pred ljudima kao predstavnici Krista—kao posebni nosioci njegovog duha, i obrazlagatelji njegove istine. I, kao klasa, oni imaju veliku prednost iznad drugih ljudi za dolazak do spoznaje istine, i slobodnog objavljivanja iste. Oni su bili oslobođeni od tereta muke i brige u radu za zarađivanje za život koji ograničavaju druge ljude, i sa materijalnim potrebama koje su im zadovoljene, dobili su vremena, mirnu udobnost, posebno obrazovanje, i brojnu pomoć od društva, itd. baš za tu svrhu.

Tu su s jedne strane, bile velike prilike za pobožnu revnost i predanu samožrtvu za stvar istine i pravednosti; i, s druge strane, velika iskušenja, bilo za nemarnu udobnost, ili ambiciju za slavom, bogatstvom ili moći. Jao! Velika većina svećenstva očito je podlegla napastima, umjesto da su uhvatili i iskoristili prilike, svojih položaja; i kao posljedica, oni su danas “slijepi vođe koji vode slijepce,” i zajedno i oni i njihova stada brzo se spotiču u jamu skepticizma. Oni su sakrili istinu (zato što je nepopularna), unaprijedili zabludu (zato što je popularna) i naučavali su za doktrinu ljudske propise (zato što su im platili da to rade). Oni su, u biti, ponekada u toliko mnogo riječi, rekli narodu, “Vjerujte onome što vam kažemo zbog našeg autoriteta,” umjesto da ih upućuju da “sve provjere” sa božanski nadahnutim riječima apostola i proroka, i da se “čvrsto drže” samo “onog što je dobro.” Stoljećima je svećenstvo Rimske Crkve držalo Riječ Božju sahranjenu u mrtve jezike, i ne bi dopuštali njeno prevođenje na pučke jezike, da ljudi ne bi mogli istraživati Sveto Pismo i tako dokazati ispraznost njihovih pretenzija. Sa vremenom je ustalo nekoliko pobožnih reformatora isred njihove iskvarnosti, spasili su Bibliju od zaborava i donijeli je narodu; i veliki protestantski pokret—protestiranje protiv lažnih učenja i zlih praksi Rimske Crkve—bio je rezultat.

Međutim i Protestantizam je naskoro postao iskvaren, i njegovo svećenstvo je počelo formulirati vjerska učenja za koja su poučavali ljude da na njih gledaju kao na utjelovljena učenja Biblije, i da su od najveće važnosti. Oni su ih krstili i poučavali od djetinjstva, prije nego su naučili razmišljati; zatim, kako su odrastali u zrelije godine, oni su ih uljuljali na spavanje, i uvjerali ih da je njihov najsigurniji

pravac u vjerskim stvarima da povjere sva pitanja oko doktrina njima, i da slijede njihove upute, i tako natuknuli da oni sami imaju obrazovanje, itd. neophodno za shvaćanje božanske istine, i da oni, prema tome, trebaju biti smatrani *autoritetima* u svim takvim stvarima bez daljnjeg obraćanja Božjoj Riječi. I ako bi se itko usudio da dovede u pitanje taj pretpostavljeni autoritet i da misli drugačije, tada bi bio smatran heretikom i raskolnikom. Najučeniji i istaknuti među njima napisali su ogromne sveske onoga što oni nazivaju Sustavnom Teologijom, od koji su svi, poput Talmuda kod Židova, proračunati da do velike mjere ponište Božju Riječ, i da naučavaju za doktrinu ljudske propise (Mat. 15:6; Iza. 29:13); i drugi od učenih i istaknutih prihvatili su časna i unosna profesorstva na Teološkim Seminarima, koja su navodno bila uspostavljena da obučavaju mlade ljude za Kršćansku službu, ali da u stvari uliju u njih ideje tzv. “Sustavne Teologije” njihovih nekoliko škola—da okuju slobodnu misao i pošteno pobožno istraživanje Svetog Pisma s obzirom na jednostavnu vjeru u njena učenja, bez obzira na ljudske tradicije. Na taj je način generacija za generacijom “svećenstva” pritiskala po utabanoj stazi tradicionalne zablude. I samo bi povremeno neki pojedinac bio dovoljno probuđen i lojalan istini da otkrije zabludu i zavapi za reformom. Bilo je tako mnogo lakše biti nošen popularnom strujom, pogotovo kada su veliki ljudi vodili put.

Tako su moć i uzvišenije prednosti svećenstva kao klase bili zloupotrebjeni, iako je u njihovim redovima bilo (i još ima) nekih iskrenih, pobožnih duša koji su zaista mislili da vrše službu Bogu podržavajući lažne sisteme u kojima su bili vođeni, i čijim su zabludama oni također bili u velikoj mjeri zasljepljeni.

Iako će se ovakva razmišljanja nesumnjivo učiniti

uvredljivima mnogima od svećenstva, posebno ponosnima i sebičnjacima, ni nemamo nimalo straha da će njihovo otvoreno predstavljanje biti uvredom bilo kome od krotkih, koji, ako prepoznaju istinu, će biti blagoslovljeni poniznim priznanjem iste i potpunom odlučnošću da hode u svjetlu Božjem koje svijetli iz njegove Riječi, bez obzira na ljudske tradicije. Raduje nas reći da smo do sada tijekom razdoblja žetve saznali za nekoliko svećenika iz te klase, koji su, kada je istina žetve zasvijetlila na njih, ostavili zabludu i težili za istinom i služili joj. Međutim većina svećenstva, ajme, nije od te klase krotkih, i opet smo dužni shvatiti snagu Gospodarevih riječi—“Kako li će teško oni koji imaju bogatstvo ući u kraljevstvo Božje!” bilo da su ta bogatstva ugled, slava, učenost, novac, ili čak opća udobnost.

Narod općenito ne treba biti iznenađen, stoga, da je svećenstvo Kršćanstva, kao klasa, slijepo na istine koje su pravovremene u ovo vrijeme žetve, baš kao što su priznati učitelji i vođe na kraju predodžbenog Židovskog doba bili slijepi i suprotstavljali se istinama koje su bile pravovremene u toj žetvi. Njihova je sljepoća zaista *naknada* za njihove zloupotrebene talente i prilike, pa se stoga svjetlo i istinu ne može očekivati od te strane. Na kraju Židovskog doba vjerski su vođe znatno sugerirali ljudima pitanje, “Je li itko od glavara ili od farizeja povjerovao u njega?” (Ivan 7:48) i prihvaćajući njihovu sugestiju i slijepo se podlažući njihovom vođenju, neki su promašili svoju prednost, i nisu uspjeli ući u blagoslove novog razdoblja. Isto će tako biti i sa sličnom klasom u posljednje dane Evanđeoskog razdoblja: oni koji slijepo slijede vodstvo svećenstva past će s njima u jamu skepticizma; i samo će oni koji vjerno hode s Bogom, uzimajući od njegovog duha, i ponizno se oslanjajući na sva svjedočanstva njegove

dragocjene Riječi, biti u stanju razabrati i odbaciti “slamu” zablude koja je dugo bila pomješana sa istinom, i odvažno stati za vjeru evanđelja i u lojalnosti srca prema Bogu, dok su mase nošene popularnom strujom prema nevjerstvu u njegovim različitim oblicima—Evolucija, Viši Kriticism, Teozofija, Kršćanska Znanost, Spiritizam, ili druge teorije koje niječu nužnost i zaslugu velike žrtve na Kalvariji. Međutim oni koji uspješno ostanu stajati u ovaj “zli dan” (Efež. 6:13) će, čineći to, dokazati metal njihovog Kršćanskog karaktera; jer struja će biti toliko jaka protiv njih, da će samo prava Kršćanska odanost Bogu, revnost, hrabrost i odučnost biti u stanju ustrajati do kraja. Ti nadolazeći valovi nevjerstva će zasigurno nositi sve ostale pred njima. Zapisano je, “Tisuću će njih pasti kraj tebe i deset tisuća tebi zdesna, ali tebi se ona neće primaknuti, jer si ti GOSPODINA, koji je moje utočište, Svevišnjega, sebi učinio prebivalištem....Onaj tko prebiva u skrovitosti [posvećenja, općinstva i zajedništva] Svevišnjega boravit će u sjeni Svemogućega....Svojim ćete perjem prekriti i pod krila njegova ćeš se sklanjati: njegova istina bit će štit i oklop tvoj.” (Psalam 91)

Kršćani kao pojedinci ne mogu se izvlačiti od svoje osobne odgovornosti, stavljajući je na pastore i učitelje, niti na koncile i kreda. Nama se sudi po Riječi Gospodnjoj (Ivan 12:48-50; Otkr. 20:12), a ne po mišljenjima ili presedanima naših bližnjih u bilo kojem svojstvu. Stoga bi svi trebali oponašati plemenite Berejce koji su “danomice istraživali Pisma” da vide jesu li stvari kojima su bili pučeni istina. (Djela 17:11) Naša je dužnost kao Kršćana pojedinaca da si dokažemo sve što prihvaćamo, i da se čvrsto držimo onoga što je dobro. “Uza Zakon i svjedočanstvo: ako tako ne govore, to je zato što nema svjetla u njima.” (Djela 17:11; 1. Sol. 5:21; Iza. 8:20)

Isto načelo stoji za materijalne, isto tako kao i duhovne stvari. Dok različiti državni brodovi plutaju dalje prema uništenju, oni koji vide buduće teškoće, premda ne mogu promijeniti tijek događaja općenito, mogu, barem donekle, iskoristiti sadašnje prilike mudro da reguliraju svoje vlastito ponašanje s obzirom na neizbježnu katastrofu; oni mogu pripremiti čamce za spašavanje i spasilačke pojaseve, tako da kada se državni brodovi razbiju u rastućem moru anarhije, oni mogu držati svoje glave iznad valova i naći počinak preko toga. Drugim riječima, mudar je način, da ne kažemo iz načela, u ovim danima ophoditi se pravo, velikodušno i ljubazno sa našim bližnjima svakog staleža i životnih uvjeta; jer velika će nevolja izniknuti iz intenzivnog bijesa gnjevnih naroda—od nezadovoljstva i gnjeva prosvjetljenih masa ljudi protiv više sretnijih, aristokratskih i vladajućih klasa. U ovom se trenutku naširoko raspravlja o temama nezadovoljstva; i sada, prije nego oluja gnjeva izbije, je vrijeme za pojedince da obznane svoje principe, ne samo svojim riječima, nego svojim vladanjem u svim njihovim odnosima sa njihovim bližnjima. Sada je vrijeme da se proučava i primjenjuje načela zlatnog pravila; učiti se ljubiti svoje bližnje kao sebe, i postupati u skladu s time. Ako bi ljudi bili dovoljno mudri da uzmu u obzir, što mora biti ishod sadašnjeg tijeka stvari, oni bi to učinili iz opreza, ako ne iz načela.

U dolazećoj nevolji je razumno za pretpostaviti da će biti, čak i usred najdivlje konfuzije, pozitivne diskriminacije prema onima koji su se pokazali pravima, velikodušnima i ljubaznima; a krajnji bijes prema onima koji su prakticirali i branili ugnjetavanje. Tako je bilo usred užasa Francuske Revolucije; i da će tako biti opet, nagovješteno je sa savjetom Riječi Gospodnje, koji kaže, “tražite pravednost, krotkost

tražite: može biti da ćete vi biti skriveni u dan GOSPODINOVE srdžbe.” “Kloni se zla i čini dobro; traži mir i za njim idi. Oči GOSPODINOVE su na pravednicima i uši njegove slušaju vapaj njihov. Lice GOSPODINOVO je protiv onih koji čine zlo, da se sa zemlje zatre spomen njihov.” (Sef. 2:3; Ps. 34:14-16) Ovo su riječi mudrosti i upozorenja svijetu općenito. Što se tiče “svetih,” “malog stada,” “pobjednika,” njima je obećano da će ih se smatrati dostojnima da *umaknu* svim tim stvarima koje dolaze na svijet. (Luka 21:36)

Odnos Poganskih Nacija Prema Krš anstvu i Velikoj Nevolji

Dok će gnjev Gospodnji pohoditi posebno nacije Kršćanstva, zato što su sagriješili protiv mnogo svjetla i prednosti, Sveto Pismo jasno pokazuje da poganske nacije nisu bile bez odgovornosti, i da neće proći nekažnjeno. Jer mnogi su naraštaji i kroz mnoga stoljeća nalazili zadovoljstvo u nepravednosti. Njihovi su očevi u prošlim vijekovima zaboravili Boga, zato što nisu željeli imati na umu njegov pravedan autoritet: oni su voljeli tamu umjesto svjetla, i svjesno su težili za ludošću svojih maštanja; i njihovi su potomci postojano hodili istim silaznim pravcem, čak do današnjeg dana.

Što se tiče odgovornosti tih nacija, Apostol Pavao (Rim. 1:18-32) govori nam veoma jasno kakvo je Gospodinovo razmišljanje, govoreći, “Otkriva se doista s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji istinu sputavaju nepravednošću. Jer što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im očitova. Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova

moć i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima razabire tako da [imajući to svjetlo prirode—naime, svjedočanstvo prirode u pogledu postojanja, moći i dobrote Božje, i savjesti koja ukazuje na ono što je dobro i loše] nemaju isprike [težeći zlim životnim pravcem]. Jer premda upознаš Boga [barem do neke mjere], ne iskazaše mu kao Bogu ni slavu ni zahvalnost, nego ishlapiše u mozganjima svojim te se pomrači bezumno srce njihovo [kao prirodna posljedica takvog načina postupanja]. Gradeći se mudrima, poludješe i zamijeniše slavu neraspadljivog Boga likom, obličjem raspadljiva čovjeka, i ptica, i četveronožaca, i gmazova. Zato ih je Bog po pohotama srdaca njihovih predao nečistoći te sami obeščašćuju svoja tijela, oni što su Istinu—Boga zamijenili lažju, častili i štovali stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen.

Stoga ih je Bog predao sramotnim strastima [naime Bog ih nije nastojao povratiti, nego ih je pustio da slijede njihov odabrani zli pravac postupanja i da nauče iz iskustva njegove gorke plodove]: njihove žene zamijeniše naravno općenje protunaravnim, a tako su i muškarci napustili naravno općenje sa ženom i raspalili se pohotom jedni za drugima te muškarci s muškarcima sramotno čine i sami na sebi primaju zasluženu plaću svoga zastranjenja. I kako nisu smatrali vrijednim držati se spoznaje Boga, predade ih Bog nevaljanu umu te čine što ne dolikuje, puni svake nepravde, pakosti, lakomosti, zloće; puni zavisti, ubojstva, svađe, prijevare, zlonamjernosti; došaptavači, klevetnici, mrzitelji Boga, drznici, oholice, preuzetnici, izmišljači zala, roditeljima neposlušni, nerazumni, nevjerni, beščutni, nemilosrdni. Znaju za odredbu Božju—da smrt zaslužuju koji takvo što čine—a oni ne samo da to čine nego i povlađuju onima koji čine.”

Dok su, kao što je ovdje pokazano, poganske nacije još jako davno potisnule ono istine što se poznavalo u ranim dobima svijeta što se tiče Boga i njegove pravednosti, i ljubili tamu umjesto svjetla zato što su im djela bila zla, i iz njihovog zla i ispraznih maštanja izmislili lažne religije koje su opravdavale njihove zle puteve; i premda su sljedeće generacije podržale i opravdale zli pravac svojih praočeva odobravajući njihove doktrine i hodajući njihovim stopama, pretpostavljajući tako nakupljanje njihove krivnje i osude, po istom principu po kojem sadašnje nacije Kršćanstva također preuzimaju obaveze njima prijašnjih generacija, ipak poganski narodi nisu bili u potpunosti nesvjesni činjenice da je veliko svjetlo došlo u svijet kroz Isusa Krista. Čak i prije dolaska Krista veličanstveni Bog Izraela bio je poznat među mnogim poganskim narodima kroz ophođenje sa tim narodom; i kroz cijelo Evandeosko doba Božji su sveci nosili dobru vijest posvuda.

Tu i tamo nekolicina je pojedinaca poslušala istinu, ali nacije su je općenito prezrele i hodale su u tami. Prema tome "srdžba je GOSPODINOVA na svim narodima." (Iza. 34:2) Poganske nacije sada, bez evanđelja i njegovih prednosti, su presuđene nedostojnima nastavka njihovog roka vlasti; dok su tzv. Kršćanske nacije, sa svjetlom evanđelja i prednostima kojih nisu bili dostojni, također, po njegovom standardu istine i pravednosti, presuđeni nedostojnima nastavka vlasti.

Tako su sva usta zatvorena, i sav svijet stoji osuđen krivim pred Bogom. Od svih nacija "nema onoga tko razumije, nema nikoga tko traži Boga. Svi su zastranili, zajedno su postali beskorisni: nitko da čini dobro, nema ni jednoga."

Pravda Božja u kažnjavanju svih nacija je očitovana; i dok će poganske nacije primiti pravednu plaću za svoje postupke, neka se ne zaboravi veća odgovornost svijeta Kršćanstva; jer ako su Židovi imali “korist, mnogostruk u svakom pogledu” nad Poganskim narodima, uglavnom zato što su im bile povjerene riječi Božje (Rim. 3:1,2), što ćemo reći o nacijama Kršćanstva, sa njihovim još većim prednostima i Zakona i Evanđelja? Da, istina je danas za Kršćanstvo, kao što je bilo tada za Židovski narod, da se na ime Božje huli među poganima zbog njih. (Rim. 2:24) Zapazite, naprimjer, nametanje prometa likera i opijuma poganskim nacijama, pohlepom Kršćanskih nacija za zlatom.

Pouzdan svjedok, koji govori iz osobne spoznaje napisao je, prije nekog vremena, časopisu *New York Voice* kako slijedi:

“Prema mojim vlastitim zapažanjima o Kongu i Zapadnoj obali [Afrika], izjava mnogih misionara i drugih, je da piće čini više štete domorocima nego trgovina robljem sada ili u prošlim vremenima. To odnosi ljude, uništava sela; to ne samo da ubija tisuće, nego kvari i uništava tijelo i dušu, cijela plemena, i ostavlja ih takvima da postanu roditeljima izopačenih stvorenja rođenih u njihovom vlastitom iskvarenom liku....Svim je radnicima dan veliki gutljaj ruma svakog dana u podne, i prisiljeni su da uzmu najmanje dvije boce džina kao plaću za rad svake Subote navečer; kod mnogih tvornica, kada im istekne ugovor na jednu, dvije ili tri godine, oni su prisiljeni da uzmu barel ruma ili u nekim slučajevima deminjons džina da to ponesu kući. Domaći trgovci su prisiljeni uzeti bačve likera u zamjenu za domaći proizvod, čak i kada se protive, i, ne dobivajući nikakvu zadovoljštinu, izliju liker u rijeku; trgovci kažu, “Crnci moraju uzeti rum, mi ne možemo napraviti dovoljno novca da zadovoljimo firmu kod kuće prodavajući im sol ili odjeću.” Gradovi buče galamom svake Nedjelje od pića. Postoje sela gdje su svaki

muškarac, žena i dijete glupo pijani, i tako su prijašnje vjerske službe upropaštene. Načelnici žalosno kažu misionarima, “Zašto vi Pobožni niste došli prije pića? Piće je izjelo glave mojih ljudi i otvrdnulo njihova srca: oni ne mogu razumjeti, ne mare ni za što dobro.”

Čak je rečeno da neki od pogana drže Kršćansku Bibliju pred njima, i govore, “Vaše ponašanje ne slaže se sa učenjima vaše svete knjige.” Rečeno je da je jedan Brahman napisao misionaru, “Provalili smo vas. Vi niste tako dobri kao vaša Knjiga. Ako bi vaši ljudi bili toliko dobri kao što je vaša Knjiga, osvojili bi ste Indiju u pet godina.” (Vidi Ezek. 22:4)

Uistinu, ako će ljudi Ninive i kraljica juga ustati na sudu protiv naraštaja Izraela kojima se Gospodin izravno obratio (Mat. 12:41,42), tada će Izrael i svaki prijašnji naraštaj, i poganski narodi ustati protiv ovog naraštaja Kršćanstva; jer kome je mnogo dano od njega će se više tražiti. (Luka 12:48)

Međutim, spuštanjem moralno kaznenog aspekta pitanja, mi vidimo kako, po samoj prirodi slučaja, poganski narodi moraju trpjeti u padu Kršćanstva, Babilona. Kroz utjecaje Božje Riječi, izravne i neizravne, Kršćanske su nacije napravile veliki napredak u civilizaciji i materijalnom napretku po svakom pitanju, tako da su u bogatstvu, udobnosti, intelektualnom razvoju, obrazovanju, civilnoj vladavini, u znanosti, u umjetnosti, proizvodnji, trgovini i svakoj grani ljudske industrije, daleko ispred poganskih nacija koje nisu imale toliku milost sa civilizirajućim utjecajima Božjih objava, ali koje su, naprotiv, doživjele stalni pad, tako da danas oni pokazuju samo ostatke njihovog prijašnjeg napretka. Usporedi

naprimjer, Grčku danas sa drevnom Grčkom, koja je jednom bila središte učenja i obilja. Zapazite, također, sadašnje ruševine slave drevnog Egipta, jednom glavne nacije na cijeloj zemlji.

Kao posljedica pada poganskih nacija i civilizacije i napretka Kršćanskih nacija, prijašnji duguju manje ili više potonjima za mnoge primljene prednosti—za koristi od trgovine, međunarodne komunikacije i posljedičnog povećanja ideja, itd. Zatim, isto tako, tok napretka posljednjih godina povezao je sve narode u raznim zajedničkim interesima, koji, ukoliko ozbiljno nesmireni u jednoj ili više nacija uskoro pogađaju sve. Prema tome, kada Babilon, Kršćanstvo, padne dolje iznenada, posljedice će biti mnogo ozbiljne na svim manje ili više ovisnim nacijama, koje su, u simboličkom jeziku Otkrivenja stoga predstavljene kako uvelike oplakuju pad tog velikog grada Babilona. (Otkr. 18:9-19)

Međutim neće samo poganske nacije trpjeti zbog pada Babilona; jer će se rastući valovi društvenog i političkog meteža brzo proširiti i uključiti te progutati ih sve; i tako će cijela zemlja biti pometena s metlom uništenja, i uznositost ljudska bit će ponižena; jer je zapisano, “Moja je osveta, ja ću vratiti, govori GOSPODIN.” (Rim. 12:19; 5. Moj. 32:35) I sud Gospodnji i na Kršćanstvu i Poganstvu biti će na najstrožjoj liniji jednakosti.

Dolaze a Oluja

“O, žalosno je moje srce, jer oluja dolazi;
 Poput orlova oblak se pruža preko mora;
 Galeb traži sklonište, drveće borova uzdiše,
 I svi zapažaju da bit će oluja.

“Izricanje je šaputalo iz špilje ili oceana,
 Pastiri spavaju, stražari nijemi,
 Stada su raspršena po vrijesištu i planini,
 I nitko ne vjeruje da Gospodar dolazi.

“On je došao, ali koga je našao da bdije?
 O! Gdje je—u njegovoj prisutnosti—vjera u svijetu?
 Bogati, umaču svaki osjećaj u mekom luksuzu;
 Siromašni oskudno odbijaju vuka od vrata.

“O čovječe, i O gospođo, odbacite ništavnost i užitak!
 O slušajte! Dok vam govorim o tuzi koja će biti.

* * *

“Jednako dobro mogu moliti na stazi tamošnjeg ledenjaka,
 I vikati upozorenje na valove mora!”